

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 01 0 K 018040 23 Kž
Sarajevo, 06.09.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Hukeljić dr. Mirze kao predsjednika vijeća, Radošević Sonje i Neradin Emira kao članova vijeća, uz sudjelovanje Kurtović Senide kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog H. R., zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, odlučujući o žalbi kantonalne tužiteljice iz Bihaća, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 018040 22 K od 02.02.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 06.09.2023. godine, u prisustvu federalnog tužitelja Lakić Slave i branitelja optuženog H. R., advokata Kajtezović Amira iz Velike Kladuše, a u odsustvu uredno obavještenog optuženog H.R., donio je

R J E Š E N J E

Uvažava se žalba kantonalne tužiteljice iz Bihaća, ukida se presuda Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 018040 22 K od 02.02.2023. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 018040 22 K od 02.02.2023. godine, optuženi H. R., je na osnovu člana 299. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), oslobođen od optužbe da je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ). Na osnovu člana 203. stav 1. ZKP FBiH, troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava. Oštećena P1, je sa imovinskopравnim zahtjevom upućena na parnični postupak.

Protiv ove presude žalbu je izjavila kantonalna tužiteljica iz Bihaća (kantonalna tužiteljica), zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se uvažavanjem njene žalbe pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, ili da se odredi održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Branitelj optuženog H. R., advokat Kajtezović Amir iz Velike Kladuše, je podnio odgovor na žalbu kantonalne tužiteljice, s prijedlogom da se ta žalba odbije kao neosnovana i potvrdi prvostepena presuda.

Federalni tužitelj je podneskom broj T01 0 KTRZŽ 0029458 23 2 od 05.06.2023. godine, predložio da se uvaži žalba kantonalne tužiteljice iz Bihaća, ukine prvostepena presuda i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Na sjednici vijeća ovog suda, koja je održana u smislu odredbe člana 319. stav 3. ZKP FBiH (u odsustvu uredno obavještenog optuženog, budući da je njegov branitelj potvrdio da je optuženi spriječen da prisustvuje sjednici i da je saglasan da se ista održi u njegovom odsustvu), federalni tužitelj je ostao kod osnova, navoda i prijedloga iz žalbe kantonalne tužiteljice, kao i kod navoda i prijedloga iz podneska od 05.06.2023. godine. Na istoj sjednici, branitelj optuženog je ostao kod navoda i prijedloga iz datog odgovora na žalbu kantonalne tužiteljice.

Ovaj sud je na osnovu člana 321. ZKP FBiH ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen Krivični zakon, pa je imajući u vidu i navode iz odgovora na žalbu, odlučio kao u izreci, iz sljedećih razloga:

Nezakonitost pobijane presude kantonalna tužiteljica vidi u tome što prvostepeni sud, pri donošenju iste, uopće nije izvršio ocjenu dokaza optužbe i to kako pojedinačno tako i u međusobnoj vezi, a potom i u odnosu na dokaze odbrane, niti je naveo iz kojih razloga dokazima optužbe ne poklanja vjeru, odnosno iz kojih razloga dokazima odbrane poklanja vjeru. Obzirom da je u potpunosti izostala ocjena dokaza optužbe pri donošenju pobijane presude, niti ista sadrži razloge prihvatanja dokaza odbrane odnosno razloge neprihvatanja dokaza optužbe, pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. U žalbi ukazuje i to da, obzirom da su očito dokazi optužbe i dokazi odbrane protivrječni, to je shodno odredbi člana 305. stav 7. ZKP FBiH, prvostepeni sud imao obavezu da izvrši ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, što je u konkretnom slučaju izostalo, jer je prvostepeni, kako to proizilazi iz pobijane presude (od 5. do 23. strane), iznio cjelokupan sadržaj dokaza optužbe i odbrane, a da pri tom, kako je vidljivo iz obrazloženja pobijane presude, nije izvršio ocjenu njihove vjerodostojnosti.

Ovi žalbeni navodi kantonalne tužiteljice su osnovani.

Iz obrazloženja pobijane presude doista proizilazi da je prvostepeni sud od 5. do 20. strane, iznio sadržaj dokaza optužbe (iskazi svjedoka, oštećene, te iskaz i Nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatrijske i psihološke struke), te sadržaj dokaza odbrane (od 20. do 24. strane), a potom se u nastavku bavi analizom dokaza odbrane, uz potpuni izostanak analize i ocjene dokaza optužbe i navođenja razloga zbog kojih dokazima optužbe ne poklanja vjeru, odnosno razloga zbog kojih dokazima odbrane poklanja vjeru. Navedeno ima za posljedicu učinjenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, jer uslijed takvog propusta pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama. Osim toga, kako su dokazi optužbe i dokazi odbrane protivrječni kako to proizilazi iz njihove iznesene sadržine u pobijanoj presudi, to je iziskivalo i ocjenu njihove vjerodostojnosti, pa kako ista nije izvršena od strane prvostepenog suda, navedeno ima za posljedicu i povredu odredbe člana 305.

stav 7. ZKP FBiH, kojom je propisano da će sud određeno i potpuno iznijeti koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući naročito ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza.

Potom kantonalna tužiteljica ukazuje da prvostepeni sud nije cijenio iskaz oštećene P1 na način kako to zahtjeva odredba člana 296. stav 2. ZKP FBiH. S tim u vezi navodi da prvostepeni sud nije poklonio vjeru iskazu oštećene iz razloga što je oštećena u svom iskazu iskazala određene nesigurnosti u iznošenju spornih činjenica, pri tom ne precizirajući ni u najmanjoj mjeri o kojim konkretno nedosljednostima i nesigurnostima se radi i u čemu se one ogledaju, uz obrazloženje da je njen iskaz neuvjerljiv i iskonstruisan jer se ne slaže sa bilo kojim drugim iskazom, pri tom ne navodeći u odnosu na iskaze kojih svjedoka se iskaz oštećene ne slaže i u čemu se ogleda neslaganje iskaza oštećene u odnosu na druge dokaze koji su provedeni u postupku pred prvostepenim sudom. Pored navedenog, prvostepeni sud, iskaz oštećene prije zaključka da se istom ne može pokloniti vjera, uopće nije cijenio ni u odnosu na iskaze te Nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatrijske i psihološke struke, iz kojih slijedi da je oštećena psihički oboljela nakon inkriminisanog perioda (da su kod oštećene nastupile trajne promjene ličnosti, povišeno stanje osjećaja tuge, patološka anksioznost, depresivnost na nivou neurotičnosti i socijalna fobija – ne smije, ne želi, ne može da izađe vani, ako izlazi to je samo kad mora u pratnji nekoga u koga ima povjerenja, jer se plaši da će sresti osobu koja joj je to uradila), te da iz iskaza vještaka proizilazi da su nakon obavljenog intervjua, zaključili da oštećena nije sklona laganju i da se radi o iskrenoj osobi. Iz navedenih razloga, po mišljenju kantonalne tužiteljice, pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, a pored toga, budući da je nepostupanje suda po odredbi člana 296. stav 2. ZKP FBiH bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, učinjena je i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 296. stav 2. ZKP FBiH,

I ovi žalbeni navodi kantonalne tužiteljice su osnovani.

Iz obrazloženja pobijane presude (strana 27.), kada je u pitanju ocjena iskaza oštećene P1, prvostepeni sud je naveo razloge koji se mogu sumirati na način da je oštećena u svom kazivanju iskazala i pokazala određene nesigurnosti i razlike, pokazala nedosljednost u iznošenju posebno spornih činjenica na koje je odbrana ukazala, da vijeće zaključuje da je iskaz oštećene neuvjerljiv i djelimično iskonstruisan i ne slaže se sa bilo kojim drugim iskazima ispitanih svjedoka, da niti jedan od saslušanih svjedoka nije potvrdio da je optuženi bilo kojeg zatočenika logora izvodio iz prostorija u kojima su boravili (ovaj sud primjećuje da su u pitanju tvrdnje svjedoka odbrane), da je izuzetno sporno svjedočenje oštećene koja je tek nakon deset godina prijavila da je silovana od strane optuženog.

Imajući u vidu naprijed navedene razloge prvostepenog suda, osnovano se žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje da prvostepeni sud prilikom ocjene iskaza oštećene nije konkretno naveo u čemu se ogledaju nedosljednosti i nesigurnosti u iskazu oštećene, koji dio iskaza oštećene se ne slaže sa iskazima kojih svjedoka i u odnosu na koje dijelove, u čemu se ogleda neslaganje iskaza oštećene u odnosu na druge i u odnosu na koje dokaze koji su provedeni u postupku pred prvostepenim sudom. Slijedom navedenog, osnovano se žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje da pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama i

učinjenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Također, osnovano se žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje da je u pobijanoj presudi u potpunosti izostala ocjena iskaza oštećene i iskaza te Nalaza i mišljenja vještaka neuropsihijatrijske i psihološke struke, kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj vezi. Naime, odredbom člana 296. stav 2. ZKP FBiH je propisano da je sud dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana. Imajući u vidu sadržaj odredbe člana 296. stav 2. ZKP FBiH, osnovano se žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje da prvostepeni sud prilikom donošenja pobijane presude nije primijenio odredbu člana 296. stav 2. ZKP FBiH, da je navedeno bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude u smislu odredbe člana 312. stav 2. ZKP FBiH, te da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 296. stav 2. ZKP FBiH.

Nadalje, kako je ovaj sud našao da je prvostepeni sud postupio protivno odredbama članova 296. stav 2. ZKP FBiH i 305. stav 7. ZKP FBiH, odnosno da je u pobijanoj presudi izostala savjesna ocjena svakog dokaza pojedinačno i u međusobnoj vezi sa ostalim dokazima, ocjena vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, te razlozi suda nakon izvršene savjesne ocjene dokaza o dokazanosti ili nedokazanosti odlučnih činjenica, osnovano se žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje da je prvostepeni sud pozivajući se na član 3. ZKP FBiH – načelo *in dubio pro reo*, učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 3. ZKP FBiH i da je to bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude. Ovo stoga, što primjena principa *in dubio pro reo*, podrazumijeva obavezu suda da izvrši savjesnu ocjenu svakog dokaza pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, da da ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, te na osnovu takve ocjene dokaza izvede zaključke o dokazanosti ili nedokazanosti određenih odlučnih činjenica, i tek u slučaju ako i dalje postoji sumnja u pogledu postojanja odlučnih činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, tu sumnju sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog. Obzirom da pobijana presuda sadrži nedostatke u smislu valjane ocjene dokaza i ocjene vjerodostojnosti protivrječnih dokaza (o čemu je bilo naprijed bilo riječi), to je prvostepeni sud nepravilno primijenio odredbu člana 3. ZKP FBiH, a navedeno je bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, u smislu odredbe člana 312. stav 2. ZKP FBiH.

Na kraju, prvostepeni sud je na strani 27., pasus drugi pobijane presude prilikom ocjene iskaza oštećene P1, naveo „da je oštećena P1 u svom iskazivanju iskazala i pokazala određene nesigurnosti i razlike, pokazala nedosljednost u iznošenju posebno spornih činjenica na šta je ukazano i od strane odbrane, posebno u razlikama vezanim za iskaze u istrazi“.

Međutim, iz zapisnika o glavnom pretresu od 17.10.2022. godine, na kojem je svjedočila oštećena P1, vidljivo je da zapisnici iz istrage o ispitivanju oštećene nisu korišteni na glavnom pretresu u smislu odredbe člana 288. stav 1. ZKP FBiH, odnosno odbrana nije navedene zapisnike predložila oštećenoj da se očituje o eventualnim razlikama u kazivanjima i shodno tome zapisnici iz istrage o ispitivanju oštećene nisu uloženi kao dokaz u sudski spis. Unatoč tome, prvostepeni sud je, prihvatio ovakve navode odbrane iznesene u završnim riječima i izvršio ocjenu iskaza oštećene na osnovu dokaza (zapisnika iz istrage), koji uopće nisu izvedeni na glavnom pretresu, shodno odredbi člana 296. stav 1. ZKP FBiH, kojom je

propisano da sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu. Budući da je prvostepeni sud svoj zaključak o ocjeni vjerodostojnosti iskaza oštećene, zasnovao i na iskazima oštećene iz istrage koji nisu izvedeni kao dokazi u postupku pred prvostepenim sudom, osnovano se žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje da je prvostepeni sud nepravilno primijenio odredbu člana 296. stav 1. ZKP FBiH i da je to bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude u smislu člana 312. stav 2. ZKP FBiH, odnosno da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 296. stav 1. ZKP FBiH.

Obzirom da je iz navedenih razloga utvrđeno da su učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, to je ovaj sud na osnovu člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, uvažavanjem žalbe kantonalne tužiteljice pobijanu presudu ukinuo i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Kako je pobijana presuda ukinuta zbog navedenih bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, to se ovaj sud nije upuštao u ocjenu žalbenih navoda kantonalne tužiteljice kojima se prvostepena presuda pobija zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

U ponovnom postupku, prvostepeni sud će otkloniti bitne povrede odredaba krivičnog postupka na koje je ukazano ovom presudom, provesti dokaze u smislu odredbe člana 331a. ZKP FBiH, izvesti i druge dokaze za kojima se ukaže potreba, pa će, nakon brižljive i savjesne ocjene svih relevantnih činjenica i dokaza, donijeti pravilnu i na zakonu osnovanu odluku.

Zapisničar
Kurtović Senida,s.r.

Predsjednik vijeća
Hukeljić dr. Mirza,s.r.